

Datum
2016-06-07

Diarie nr
5.0-1603-0203

Ert datum
2016-03-10

Er beteckning
M2016/00703/K1

Vår referens
Kerstin Konitzer

Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se
petter.hojem@regeringskansliet.se

Remissvar

Delbetänkande från Miljömålsberedningen med förslag om ett klimatpolitiskt ramverk inklusive långsiktigt klimatmål

Statens geotekniska institut (SGI) har beretts möjlighet att lämna synpunkter på Miljömålsberedningens delbetänkande SOU 2016:21 *Ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige*. Klimatfrågan är ämnesövergripande och insatser för att nå klimatmålen är ett ansvar för alla politikområden. SGI lämnar därför både generella synpunkter på det föreslagna klimatpolitiska ramverket och mer specifika synpunkter på vissa delar.

SGI är en förvaltningsmyndighet och ett forskningsinstitut med övergripande ansvar för geotekniska och miljögeotekniska frågor. Myndigheten ska vara pådrivande i frågor som syftar till en säker, ekonomisk och miljöanpassad samhällsutveckling inom det geotekniska området. SGI ska bidra till en effektivare plan- och byggprocess samt minska risken för ras, skred och stranderosion.

SGI:s verksamhetsområden innefattar bland annat fysisk planering och klimatanpassning, grundläggning och förstärkning, samt förorenings-spridning i jord, berg och vatten. Vi har särskilda myndighetsuppgifter när det gäller geotekniska säkerhetsfrågor som rör ras, skred och stranderosion, och vi har ansvar för forskning och kunskapsutveckling inom sanering av förorenade områden.

SGI arbetar bland annat med expertstöd, utbildning och kunskapsförmedling till kommuner samt nationella och regionala myndigheter. SGI utför även skred- och erosionsriskartering, metodutveckling samt nyttiggörande av erhållna resultat inom ramen för anslag 1:10 Klimatanpassning.

Synpunkter

Klimatpolitiskt ramverk viktigt

SGI välkomnar och delar Miljömålsberedningens förslag om att det svenska klimatpolitiska arbetet ska kännetecknas av långsiktighet, kontinuitet, tydlighet och transparens. Långsiktiga och tydliga spelregler är en förutsättning för att klimatmålen ska kunna nås. Ett nytt klimatpolitiskt ramverk skapar förutsättningar för en stabil klimatpolitik. En lagreglering av delar av ramverket har dessutom signalvärdet att klimatarbetet måste tas på största allvar.

SGI tillstyrker beredningens förslag om att det klimatpolitiska ramverket ska reglera mål, procedurer för planering och uppföljning, samt ansvar och roller. Att hela ramverket underställs riksdagens prövning och att delar av ramverket lagregleras är bra liksom att det införs ett klimatpolitiskt råd, med den sammansättning och de uppgifter, som utredningen föreslår. En konkretisering av "netto-noll", till att utsläppen av växthusgaser inom Sveriges gränser ska minska med 85 procent jämfört med 1990, är också bra.

Statens geotekniska institut

581 93 LINKÖPING
Besöksadress: Olaus Magnus väg 35

Phone: +46 13-20 18 00
Fax: +46 13-20 19 14
E-post: sgi@swedgeo.se

Bankgiro: 5211-0053
Plusgiro: 18 30 64-5
Org.nr: 20 21 00-0712

Klimatanpassning behöver inkluderas i ramverket

Miljömålsberedningen bedömer att Sverige ska vara ett ledande land i det globala arbetet med att förverkliga Parisavtalets målsättningar och i att ta ansvar för historiska utsläpp. Det är bra. SGI anser det därför olyckligt att betänkandet utelämnar ett resonemang om behovet av insatser för att anpassa samhället till den pågående klimatförändringen. Parisavtalet knyter tydligt ihop behovet av både utsläppsminskning och åtgärder för klimatanpassning. SGI anser att den svenska klimatpolitiken ska göra det samma.

I betänkandets författningskommentar, till den föreslagna klimatlagen 2 § andra meningen, framgår att regeringens klimatpolitiska arbete ska bidra till att skydda både naturen och mänskligheten från sådana skadliga effekter som kan uppstå till följd av klimatförändring. SGI anser att den klimatpolitiska strategin, som ska presenteras i slutbetänkandet, därför även ska omfatta förslag på åtgärder och styrmedel för klimatanpassning. Att Sverige som enda land inom EU saknar en strategi och handlingsplan för klimatanpassning ger inte rätt signaler om att vilja "gå före" i det globala arbetet med att förverkliga Parisavtalets målsättningar.

Sverige har valt en modell som innebär att ansvaret för klimatanpassningsarbetet ligger på många olika aktörer. SGI menar att det finns stora fördelar med det arbetssättet, men att det också ställer stora krav på styrning, samordning och uppföljning. Det är angeläget att enskilda aktörer i Sverige tydligt ser sin egen roll i arbetet och att regeringen ges ett ansvar för klimatanpassningen inom det föreslagna klimatpolitiska ramverket.

Önskvärda tillägg i föreslagen lagtext

SGI anser att den föreslagna svenska klimatlagen, i likhet med t ex Finlands klimatlag (609/2015: 8 §) ska innehålla en paragraf om en nationell plan för anpassning till klimatförändringen.

I den föreslagna klimatlagen 5 § beskrivs innehållet i den klimatpolitiska handlingsplanen, som ska tas fram av regeringen vart fjärde år. SGI anser att tillägg behöver göras för åtgärder kopplade till klimatanpassning, t.ex.

- en redogörelse för utfallet av vidtagna åtgärder för klimatanpassning,
- en beskrivning av planerade åtgärder för klimatanpassning med en ungefärlig uppgift om när dessa åtgärder kan börja gälla,
- en redogörelse för i vilken mån beslutade och planerade åtgärder inom olika utgiftsområden påverkar möjligheterna att klimatanpassa samhället.

SGI anser vidare att 5 § i klimatlagen ska kompletteras med ytterligare en punkt 9 om "en icke-teknisk sammanfattning av de uppgifter som anges i 1-8". Arbetet med att bromsa växthuseffekten och klimatanpassa samhället är i hög grad beroende av allmänhetens insyn i, och förståelse för, situationens allvar samt vidtagna och föreslagna åtgärder. En icke-teknisk sammanfattning är därför angeläget för att arbetet ska få det politiska stöd som krävs. Föreslagen formulering till punkt om en icke-teknisk sammanfattning är en direkt parallell till kravet på innehållet i en miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap, 7 §, 5 punkten i miljöbalken (1998:808).

Integrerat ansvar för klimatpolitiken

En utmaning är att identifiera effektiva styrmedel för att nå klimatmålen och för att klimatanpassa samhället till de skadliga effekter som kommer bli allt tydligare även om vi lyckas med netto-nollutsläpp till 2050. SGI delar Miljömålsberedningens syn på att klimatpolitiken är komplex och att samtliga politikområden behöver ta ett större och integrerat ansvar för klimatpolitiken – inkluderat klimatanpassning – framöver.

SGI ser fram emot slutbetänkandet.

Datum
2016-06-07

Diarie nr
5.0-1603-0203

Beslut

Beslut i detta ärende har tagits av generaldirektör Åsa-Britt Karlsson efter föredragning av avdelningschef Charlotte Cederbom och klimatstrateg Kerstin Konitzer som också handlagt ärendet. I ärendets handläggning har även enhetschef HannaSofie Pedersen och miljöingenjör Helena Helgesson deltagit.

STATENS GEOTEKNISKA INSTITUT

Åsa-Britt Karlsson

Kerstin Konitzer